KATOLIŠKI GLAS

LETO XLIII. - 37 (2162) - Četrtek, 3. oktobra 1991 - Posamezna številka 1000 lir

TAXE PERÇUE	GORIZIA	SETTIMANALE - SPEDIZIONE IN ABBONAMENTO POSTALE
TASSA RISCOSSA	ITALY	GRUPPO II/70% - AUTORIZZAZIONE DIREZIONE PROVINCIALE P.T. DI GORIZIA - REG. TRIB. DI GORIZIA N. 5 - 28-01-1949

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: REDAZIONE E AMMINISTRAZIONE — RIVA PIAZZUTTA,18 - 34170 GORIZIA - GORICA Tel. 0481/533177 - Fax 533177 - Pošni t/rn 11234499

PODUREDNIŠTVO: Vicolo delle Rose, 7 - 34135 TRIESTE - TRST - Tel. 040/414646

Kdo noče miru v Jugoslaviji

»Kar se dogaja v tistih krajih (na Hrvaškem), ni vredno človeka, ni vredno Evrope,« je dejal sv. oče Janez Pavel II. pri opoldanskem nagovoru v nedeljo, 22. septembra. Te besede in sploh zadržanje Vatikana in katoliškega episkopata po vsem svetu je razsrdilo italijanskega zunanjega ministra De Michelisa, da je v naslednjih dneh v tedniku Sabato govoril o nekem »hrvaškem lobbyju« v Vatikanu. To je o neki skriti skupini hrvaškega pritiska v Vatikanu. V tem oziru so hrvaški škofje dejali, da oni le informirajo sv. očeta o tem, kar se na Hrvaškem dogaja.

Trditve ministra De Michelisa so izzvale presenečenje v vatikanskih krogih, ki pa do sedaj niso javno reagirali. Pač pa so ministrove trditve izzvale val reakcij v italijanskem tisku in vsej javnosti. Začelo se je odkrivati neko določeno ozadje.

Najprej dejstvo, da osamosvojitvi Slovenije in Hrvaške nasprotujejo predvsem socialistične stranke v Evropi, dočim so demokrščanske in tudi liberalne stranke za priznanje. Drugič, da je vsaj pet od sedmih socialističnih zunanjih ministrov držav članic Evropske skupnosti članov framasonske lože. Tretjič, da framasonske lože prodirajo na vzhod, v države bivšega realsocializma in tam ustanavljajo svoje lože. O framasonskih ložah v Jugoslaviji so pisali že lansko leto, med časopisi tudi ljubljansko Delo. Poročalo je, da je minister De Michelis informiral svoje jugoslovanske sogovornike o možnosti večjih naložb kapitala, če se obnovi v državi framasonstvo (prostozidarske lože).

In res smo zasledili vesti, da so bile ustanovljene prostozidarske lože v Beogradu, Zagrebu in tudi v Ljubljani. Na dan je tudi prišlo, da framasoni skušajo osvojiti dnevno časopisje v Beogradu, npr. framasoni podpirajo dnevnik Politika, ki je najbolj razširjen dnevnik v Srbiji in glasilo Miloševićeve stranke.

Obče znano je, da je bila v Srbiji masonerija vedno zelo močna in da so framasonske lože imele vedno velik vpliv na notranjo in zunanjo politiko stare Srbije in pozneje Jugoslavije; da je bilo vedno veliko srbskih politikov članov prostozidarskih lož. Stara politika se torej nadaljuje. Isto velja za Armado in njene srbske generale.

Če vse to imamo pred očmi, potem laže razumemo, kdo noče miru v Jugoslaviji. To so evropski socialisti in z njimi De Michelis ter Bettino Craxi, ker se bojijo, da bi samostojni državi Slovenija in Hrvaška »mogli postati trdnjava krščanskih demokratov«, kot se je izrazil Flaminio Piccoli, krščanski demokrat. Zato si ti politiki prizadevajo za ohranitev Jugoslavije in s tem za ohranitev srbske nadoblasti nad ostalimi narodi v tej državi in s tem tudi za okrepitev vpliva mednarodnega framasonstva. **K.H.**

Slovesnost v Mariboru

ob odkritju spomenika A.M. Slomšku

Skupina prijateljev, članov ACM iz Trsta in Gorice ter Slomškovega doma iz Bazovice, se je že v soboto, 28. septembra, odpravila na slovesnost v Maribor. Potovali smo z avtobusom in kombijem, vseh udeležencev je bilo 65, spremljali pa so nas trije duhovniki, in sicer župniki iz Ricmanj, Bazovice in Mavhinj.

Potovanje nas je prvi dan vodilo po Slomškovih poteh. Vso pot nas je spremljala skrbna razlaga krajev in dogodkov iz Slomškovega življenja, ki so nam jo nudili naši voditelji potovanja. Seveda ni manjkalo lepe pesmi, tako svetne kot nabožne, ter občasno tudi molitev.

OBISK SLOMŠKOVIH KRAJEV

Najprej smo obiskali Celje, in sicer opatijsko cerkev sv. Danijela, kjer je Slomšek bil opat in je tu ustanovil Bratovščino sv. Cirila in Metoda in kjer ima sedež Mohorjeva družba.

V rojstni župniji A.M Slomška na Ponikvi smo imeli sv. mašo, domači župnik nam je povedal zgodovino kraja, Slomškove rodbine in predstavil veličastno baročno cerkev sv. Martina.

Po prijetnem kosilu smo obiskali Slomškovo rojstno hišo na Slomu oz. Uniše. Celotno poslopje namerava odkupiti mariborska škofija in ga preurediti v Slomškov muzej in spomenik. Sedaj je samo ena revna soba, kjer je nekaj spominov na Slomška.

Od tu smo se odpeljali v Olimlje, kjer je nekdanji pavlinski samostan, znan po lekarni, ki naj bi bila ena izmed prvih v Evropi, ustanovljena v 13. stoletju. Sedaj je obnovljena zunanja podoba cerkve in del samostana, notranjost še preurejujejo. Marsikateri naš sopotnik je kupil zdravilne kapljice proti raznovrstnim boleznim in za boljše počutje.

Mimo Podčetrtka, Atomskih toplic in Slovenske Bistrice smo proti večeru prispeli v Maribor in se nastanili v hotelu Orel, ki je v središču mesta.

SLOMŠKOVA NEDELJA

Slomškova nedelja, 29. septembra, se nam je že zjutraj prikazala v čudovitem soncu. Duhovno smo bili pripravljeni in skoro nestrpno čakali na popoldansko napovedano slovesnost ob odkritju Slomškovega spomenika v parku pred stolno cerkvijo. Pred tem smo si ogledali mesto in zanimivosti ob vodenju dr. Stanka Janežiča. Maribor je res lepo in prikupno mesto, ki ga krasijo lepi parki in drevesa.

Že zgodaj popoldne ob 13.30 so se ljudje začeli zbirati na trgu in v parku pred stolnico, kjer je bilo že vse pripravljeno za slovesnost. Po mikrofonu so napovedali naš prihod in najavili, da prinašamo venec pred Slomškov spomenik. Tri naše gospe v narodnih nošah so spremljale položitev venca, ki je bil tudi edini. Točno ob 14.00 uri so stolni zvonovi naznanili začetek Slomškovega slavja. Iz mariborskega bogoslovja so v vrsti stopali duhovniki, bilo jih je nad dve sto, s slovenskimi škofi; združeni zbor in orkester mariborske opere je izvajal Händlovo uverturo. Slovesnosti se ni mogel udeležiti apostolski pronuncij Montalvo zaradi vojnih razmer na Hrvaškem, zato je slovesnost vodil ljubljanski nadškof in metropolit dr. Alojzij Šuštar.

POZDRAVI CIVILNIH IN CERKVENIH OBLASTI

Prva je spregovorila in pozdravila vse navzoče mariborska županja Magda Tovornikova, ki je dejala, da je s tem dejanjem (slavjem) popravljena krivica in izpolnjena dolžnost za skoro 130-letno čakanje tega slovesnega odkritja. Sledil je pozdravni govor mariborskega škofa dr. Franca Krambergerja, ki je poudaril, da sicer Maribor ne potrebuje kipa A.M. Slomška, temveč njegov spomenik naj bo spodbuda za vse Slovence doma in po svetu, da bi si prizadevali za tiste vrednote, za katere si je prizadeval Slomšek kot narodni buditelj, vzgojitelj, duhovnik in škof. V začetku svojega nagovora je mariborski škof pozdravil vse navzoče predstavnike slovenske vlade in ministre, zastopnike Slovencev iz zamejstva in po svetu, predstavnike Slovenskega svetovnega kongresa in misijonskega simpozija ter vse Slovence.

Nato je spregovoril minister za kulturo dr. Vencelj, ki je lepo prikazal Slomškovo podobo in njegovo pedagoško delo, ki lahko navdihuje še današnji čas. Slavnostni govornik pa je bil predsednik Republike Slovenije Milan Kučan. Med drugim je poudaril, da je Slomšku uspelo ohraniti enega izmed štirih mejnikov Slovenije in sicer Maribor, medtem ko so ostali mejniki Trst, Gorica in Celovec izven meja Slovenije, kajti, če ne bi bilo Slomškovega duha, ne bi bilo niti generala Maistra, ki je obranil Maribor in del Štajerske slovenstvu.

Po tem govoru je zbor z orkestrom zapel slovensko himno, zatem je predsednik Milan Kučan odkril spomenik oz. razvezal trak, ki je povezoval kip. Sledilo je petje Psalma 150, Hvalite Gospoda, nakar je mariborski škof blagoslovil kip. Po tem slovesnem dejanju se je začela sv. maša, ki jo je vodil ljubljanski nadškof ob somaševanju škofov in duhovnikov v zahvalo Bogu za vzornika Slomška in da bi ga Bog čimprej poveličal pred vesoljno Cerkvijo. To je bila tudi osrednja misel nadškofove homilije.

SV. MAŠA IN ZAHVALA

Lepe so bile prošnje za mir in božji blagoslov. Mladi pari so v narodnih nošah prinesli darove k oltarju; prav je bilo, da so darove tudi imenovali in povedali za njihov namen.

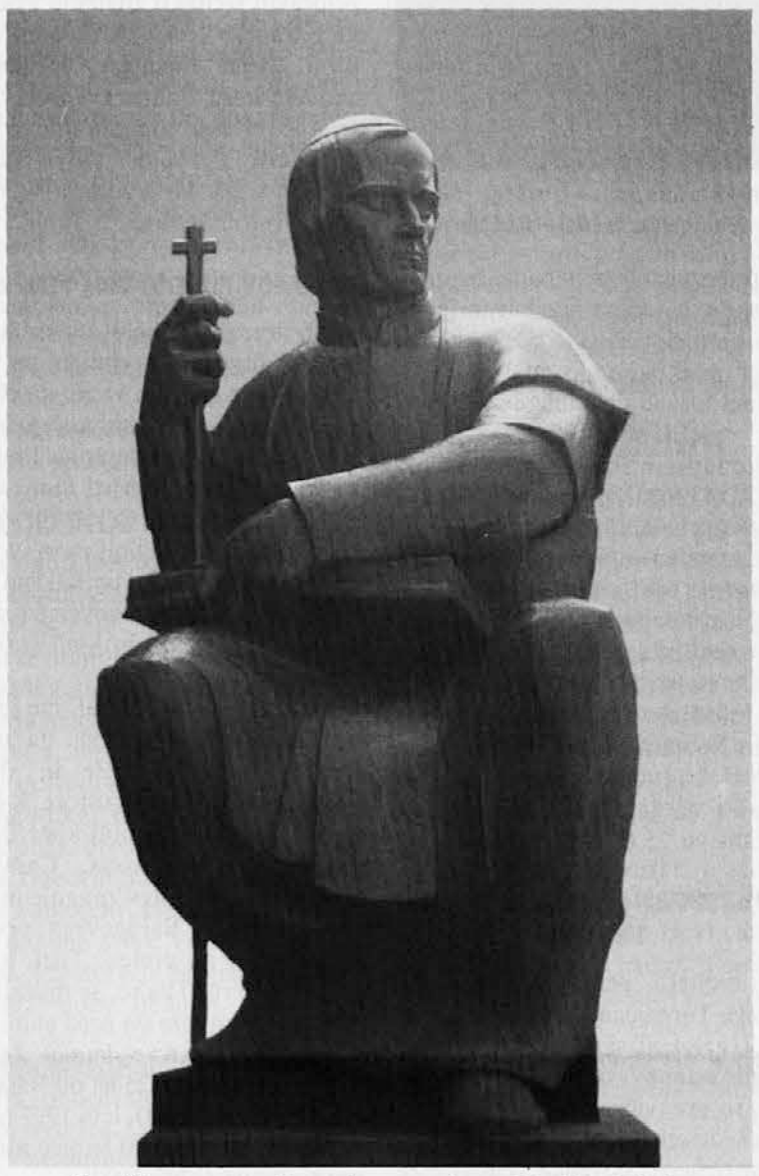

Slomškov spomenik na trgu pred mariborsko stolnico

Pri bogoslužju so sodelovali Združeni pevski zbori iz mariborskih župnij, Mariborski oktet, orkester in zbor mariborske opere ter drugi zbori. Lepo je bilo tudi ljudsko petje. Ob koncu bogoslužja se je mariborski škof zahvalil vsem dobrotnikom, odboru za postavitev Slomškovega spomenika, vladnim in občinskim oblastem ter številnim posameznikom in ustanovam, ki so pripomogli k tako veličastni slovesnosti. Prav posebna zahvala Bogu in Slomšku za čudovito sončno vreme, da je bila lahko vsa slovesnost pred stolno cerkvijo. Sledila je zahvalna pesem in blagoslov ljubljanskega nadškofa.

Množica ljudi in vernikov je bila navdušena nad vsem slavjem, ki je bilo res lepo pripravljeno, dostojanstveno in veličastno. Ob tem slavju je slovenski narod ponovno zaznal, da je Slomšek vseslovenski in da pripada vsemu narodu in katoliški Cerkvi.

Pohiteli smo k avtobusu in se kmalu poslovili od Maribora, ki nam je v najlepšem spominu zaradi doživetega slavja, prijaznosti ljudi in odlične postrežbe. Med potjo smo se ustavili še v gostilni pri Homcu za večerjo in se proti polnoči vrnili domov zadovoljni in hvaležni Bogu za dvodnevno lepo potovanje in doživetje.

JM

Slovenija v pričakovanju 7. oktobra

Za Slovenijo, Hrvaško in Makedonijo so se minuli teden tudi kosovski Albanci odločali o suvereni republiki Kosovo. Presenetljivo, srbska policija razen v nekaj primerih, na voliščih ni posredovala — menda zato ne, ker bi Albanci tako ali tako izvedli referendum, katerega izid je znan že vnaprej. Sosednji Makedonci so odrekli poslušnost Armadi, saj je republiški obrambni minister rezerviste pozval, naj ne sprejemajo vpoklicev v JA. Na njeni strani pa so poslanci srbske skupščine. Skrajni desničar Šešelj je Armado pozval, naj končno postane zares srbska in naj se postavi na znamenito memorandumsko mejo Virovitica-Karlovac-Karlobag, če bo potrebno, pa naj zbombardira tudi Zagreb.

V VOJNI NAJ BI BIL SRBSKI NAROD

Od Hrvatov terja zemljo, od Slovencev pa denar. Bolj merodajno, a ne dosti drugačno je uradno stališče, kot ga je strnil srbski minister Dragojlović: »Neprenehoma ponavljamo, da v vojni s Hrvaško ni Srbija, temveč srbski narod. To moramo reči zaradi svetovnega javnega mnenja, ker bi bila Srbija potem agresor. Če pa je na Hrvaškem vojak JLA, ne more nihče reči, da je to Srbija. Ker Srbija ne more imeti svoje vojske, ima torej vojsko v JLA.« Takšno stališče je razburilo še samega Markovića, ki je v dramatičnem tonu Miloševića pisno pozval, naj le sede za pogajalsko mizo in prekine z mobilizacijo v Srbiji. Jasne besede je

(se nadaljuje na 2. strani)

Škof Baraga vstaja iz pozabe

Matevž Langus, Portret škofa Friderika Ireneja Barage

Spričo surovega napada Jugoslovanske armade na neodvisno in samostojno Slovenijo so bili Trebanjci julija prisiljeni odpovedati Baragove dneve, ki so jih nameravali posvetiti velikemu slovenskemu misijonarju in škofu Gor. Michigana (ZDA) Frideriku Ireneju Baragi. Na pragu jeseni, v prvih septembrskih dneh, pa so v Trebnjem na Dolenjskem vendarle pripravili več privlačnih prireditev pod naslovom »Iz trebanjskega koša« v Baragovo čast in slavo. Z njimi so se, čeprav le v lokalnem okviru, dostojno oddolžili spominu svojega znamenitega rojaka. Cerkvena zgodovina navaja, da je Baraga pridobil za krščanstvo 25.000 Indijancev.

MED V DOMOVINI ZAMOLČANIMI VELIKIMI SLOVENCI

Prireditelji, prizadevni člani domačega Turističnega društva, občinske Zveze kulturnih organizacij ter drugih ustanov, organizacij in društev, so upravičeno menili, da je po tolikih desetletjih zamolčevanja tega pomembnega Slovenca vendarle že čas kaj storiti, da se svetniški škof in misijonar, narodopisec in jezikoslovec ter začetnik indijanske književnosti Friderik I. Baraga znova vrne v narodov spomin in zavest ter da so dolžni kaj narediti v ta namen še posebej v krajih, od koder je ta znameniti slovenski rojak izšel.

Na osrednje vprašanje, kdo je sploh bil misijonski škof Baraga, kdaj je živel in kakšna je njegova, sicer izjemna duhovna, misijonska in kulturna zapuščina, je skušala dati odgovor skrbno pripravljena razstava fotokopij Baragovih pisem, prošenj in nekaterih osebnih dokumentov, njegovih slovenskih in drugih knjig, ki jih je napisal med misijonarjenjem pri severnoameriških Indijancih, več fotografij ter knjige in ostala literatura o Baragi. Ugledni slovenski likovni umetnik, akademski slikar Leon Koporc iz Ljubljane, je posebej za to priložnost predstavil javnosti doslej neznani portret škofa Barage.

BARAGOV OSEBNI IN DUHOVNI LIK

Na okrogli mizi »Življenje in delo škofa Barage« so o njegovem pomembnem delu za gospodarski in kulturni dvig severnoameriških Indijancev, med katerimi je deloval kar 38 let (1830-1868), se naučil njihovega jezika in pisal knjige v njem, pokristjanjeval Indijance ob Michiganskem in Gornjem jezeru, napisal zgodovino njihovih značajev in običajev pa vrsto slovenskih nabožnih knjig; torej o Baragovem osebnem in duhovnem liku, so razmišljali priznani raziskovalci in poznavalci njegove osebnosti, življenja in dela: prof. dr. Metod Benedik, dekan Teološke fakultete v Ljubljani, prof. dr. Marijan Smolik, dr. France M. Dolinar in prof. dr. Zmago Šmitek.

Spominu velikega misijonarja in svetniškega škofa posvečene letošnje slovesnosti v okviru prireditev »Iz trebanjskega koša«, so bile sklenjene z Baragovim spominskim dnevom,na praznik Malega Šmarna. Trebanjski krščanski demokrati so pripravili recital o življenju Friderika Barage; v cerkvi, ki jo pred vhodom krasi Baragov spomenik akademskega kiparja Franceta Goršeta, je slovesno somaševanje za beatifikacijo prvega slovenskega misijonskega škofa vodil stiški opat p.dr. Anton Nadrah.

BARAGOV ROJSTNI DOM PROPADA

Ob sicer zelo uspelih letošnjih Baragovih dnevih v Trebnjem pa vendarle ostaja odprtih vrsta vprašanj, ki Slovence v matici kar kličejo k akciji za oživitev spomina na Friderika Ireneja Barago. Med njimi sta v ospredju vprašanji, kaj storiti, da bi škof Baraga postal bolj znan svojim rojakom v domovini ter kakšna prihodnost se obeta Baragovemu gradu, njegovi rojstni hiši in Mali vasi pri Dobrniču.

Ko sem jo lani obiskal, me je stisnilo pri srcu ob pogledu na zanemarjeno pročelje hiše in slabo vzdrževane notranje prostore. K čimprejšnji prenovi najbolj kliče Baragova spominska soba. Časa za temeljito preureditev zunanje in notranje podobe Baragovega prvega doma pa ni na pretek. Tisti, ki so dolžni poskrbeti za to, se morajo že danes zavedati, da sta pred nami pomembni spominski obletnici. Že čez dve leti bo minilo 125 let od Baragove smrti (1868-1993), leta 1997 pa se bomo spominjali 200-letnice njegovega rojstva (1797-1997).

Ivan Virnik

Opomba: V ZDA in tudi sploh zunaj Slovenije je škof Baraga dosti bolj znan kot v Sloveniji. V ZDA obstaja Baragova zveza s sedežem v Marquettu, kjer je Baraga bil za škofa; ta zveza prireja vsako leto »Baragove dneve«, letos 31. avgusta in 1. septembra. Ta zveza ima svoje glasilo: The Baraga Bulletin. Tudi Slovenci v Argentini se trudijo za Barago. Že leta 1953 je izšla brošura Barago na oltar, ki jo je izdala Južnoameriška Baragova zveza in jo je uredil L. Lenček. Pisatelj Alojz Rebula je obiskal Baragove kraje in napisal povest Duh Velikih jezer, lazarist Tone Zrnec pa je pripravil film o Baragi in krajih njegovega misijonskega delovanja.

Televizijske oddaje za Slovence v nevarnosti

Rimska vlada ima v načrtu preureditev televizijske mreže. Razdelili bodo frekvence na razne družbe (RAI, Fininvest, krajevne oddaje). Tudi naša dežela je prejela vladni predlog o razdelitvi frekvenc. Odbornik Carbone in predsednik odbora za deželno TV Franco Brussa sta predložila svoj delovni načrt. V njem pa ni govora o slovenskih TV oddajah, kot predvideva državni zakon št. 103 iz leta 1975. Tudi dežela se je ponovno izrekla o vpeljavi TV oddaj za Slovence v naši deželi. Sedaj pa naj bi vse besede znova snedli. Zaradi tega je deželni poslanec Bojan Brezigar vložil protestno vlogo na deželnega predsednika Adrijana Biasuttija.

DUHOVNA MISEL ZA 27. NAVADNO NEDELJO

»Kar je torej Bog združil, naj človek ne ločuje!«
(Mr 10, 9)

Družino je hotel Bog. Na izbiro, dokončno odločitev in zvezo krščanskih zakoncev vtisne svoj pečat — zakrament. »Vera namreč vse osvetljuje z novo lučjo in razkriva božjo voljo glede vse človekove poklicanosti« (CS 11). Tako nas prav ona uči, kako naj gledamo in živimo krščanski zakon po božji zamisli.

Človek lahko sebe uresničuje samo v skupnosti z drugimi. Družina je najpomembnejša. Zato je Bog dal Adamu za družico Evo. Mladim, v čisto določenem trenutku življenja, ne zadostuje več družina, iz katere so izšli, šport, prijatelji... V njih se prebudi izredno močno iskanje druge (ga), ki jo (ga) najde s pomočjo privlačnosti, simpatije, naklonjenosti in ljubezni. Ta je tako močna, da je mladi človek sposoben pretrgati s preteklostjo in ustanoviti novo družino.

Dve zreli človeški in krščanski osebnosti, ki se nepreklicno darujeta druga drugi, ustvarita z zakonsko zvezo novo resničnost, postaneta »eno« — družina. Ta zveza ne more biti drugačna kot popolna in trajna. Edinost in nerazvezljivost sta nujni posledici ljubezni, na kateri sloni krščanski zakon: »Tako nista več dva, ampak eno telo« (Mt 19, 6).

Poroka pred Bogom v cerkvi je potrditev in nadaljevanje krsta, ki sta ga že prejela. Zaročenca obnovita svojo vero in izrečeta svoj »da« drug drugemu in Jezusu. Obljubita mu, da ga bosta posnemala in živela v njegovi ljubezni. Cerkev njuni obvezi prisostvuje in jo sprejme. Prav tako se veseli nove družine.

Izreči svoj »da« na dan poroke je lahko. Obnavljati svoj »da« vse življenje, je težje. Tudi zakonska ljubezen ima sovražnika — sebičnost in čas. Potrebna je milost zakramenta, da zakonca pramagata težave in nadaljujeta skupno pot.

MILAN NEMAC

Diplomatski odnosi med Vatikanom in Albanijo

Vatikan je obnovil diplomatske odnose z Albanijo. Sveti sedež bo imel Tirani nunciaturo, Albanija pa pri Svetem sedežu veleposlaništvo. Diplomatske odnose je Albanija pretrgala pred 46 leti, ko se je razglasila za prvo ateistično državo sveta.

Armenija proglasila neodvisnost

Sovjetski imperij se vedno bolj ruši. Po odcepitvi baltskih držav (ki so že med tem časom postale članice OZN) in proglasitvi neodvisnosti s strani Georgije (Gruzije), je prišla sedaj na vrsto Armenija. Tudi ta je kavkaška republika z močno zgodovinsko tradicijo in kulturno ter versko identiteto. V Erevanu prestolnici te republike, so zelo zadovoljni nad izidom referenduma, saj je kar 95% volilcev glasovalo za proglasitev neodvisnosti.

V Jugoslaviji je bil to še zadnji primer Makedonije, ki se je tudi in zaenkrat neboleče izrekla za neodvisnost. Za njeno priznanje so se že med drugim izrazile Bolgarija in Turčija. Posebej je zanimivo stališče Sofije, saj je do sedaj Bolgarija vedno smatrala Makedonijo le za del svojega ozemlja, Makedonce pa v bistvu za Bolgare.

Mejni prehod Šentilj odprt

Dne 18. septembra so odprli obnovljeni mejni prehod Šentilj. Gre za glavni prehod med Avstrijo in Slovenijo; ima 12 stez za prehod avtomobilov in še nekaj za avtobuse. Do prehoda je na avstrijski strani že zgrajena avtocesta, na slovenski strani pa šele kak km. V načrtu je, da bi na slovenski strani dalje gradili avtocesto, ko bo dovolj denarja, ter jo nadaljevali tudi na hrvaški strani do Zagreba.

Madžarska brez nafte

Madžarska dobiva 40% nafte iz pristanišč ob Jadranu. Od tam po naftovodu črpajo nafto v velike rezervoarje v Sisku, odkoder teče nafta dalje na Madžarsko. Toda naftovod od Siska do madžarske meje so zasedli srbski uporniki in armada ter prekinili dobavo nafte Madžarski, piše Slovenec.

Prva knjiga v jeziku keara

Salezijanski misijonar Jožko Kramar, ki deluje na Papui - Novi Gvineji, je sestavil Katoliški katekizem v jeziku ljudstva, med katerim deluje. Za natis knjige je poskrbel salezijanski inšpektorat v Ljubljani. To je sploh prva pisana in natisnjena knjiga v jeziku maloštevilnega ljudstva (plemena).

5. Primorski dnevi na Koroškem

Nedelja, 6.10.1991, ob 19.30, v farni dvorani v Št. Jakobu v Rožu komedija »Gospod Evstahij z Goriške«; nastopa dramska skupina prosvetnega društva »Štandrež«.

Ponedeljek, 7.10 1991, ob 10. uri, v ljudski šoli Mohorjeve v Celovcu, ob 16. uri v Modestovem domu v Celovcu »Vesela igra o žalostni princesinji«; nastopa Oder 90.

Sreda, 9.10.1991, ob 10.30, v sejni sobi Krščanske kulturne zveze v Celovcu tiskovna konferenca. Tema: Predstavitev delovanja Slov. katoliške prosvete v Gorici, Slovenske prosvete v Trstu, Slovencev v Kanalski dolini in Krščanske kulturne zveze. Ob 12.00, na italijanskem konzulatu v Celovcu, sprejem pri generalnem konzulu republike Italije, dr. Nicolu Di Tullio.

Sobota, 12.10.1991, ob 19. uri, v ljudski šoli v Bilčovsu koncert. Nastopajo učenci Slovenskega centra za glasbeno vzgojo »Emil Komel«, Glasbene šole Žabnice - Kanalska dolina in Glasbene šole na Koroškem.

Nedelja, 13.10.1991, ob 14.30, v mestni cerkvi Št. IIj v Celovcu, koncert »Gallusovo zvočno bogastvo«. Dobrodelni koncert za vojne žrtve v Sloveniji. Izvajajo združeni mladinski, dekliški, moški in mešani zbori Primorske. Pokrovitelji: krški škof dr. Egon Kapellari, ljubljanski nadškof dr. Alojzij Šuštar, tržaški škof dr. Lorenzo Bellomi. Soprireditelji: ORF - slovenski oddelek, Nedelja, Kärntner Kirchenzeitung in oddelek za cerkveno glasbo pri krški škofiji.

ŠIRI KATOLIŠKI GLAS

Slovenija v pričakovanju

(nadaljevanje s 1. str.)

izrekel tudi ameriški zunanji minister Baker, ki je v Varnostnem svetu ZN ob sprejemanju blede resolucije o Jugoslaviji, Srbijo in armado obtožil za agresijo na Hrvaško. Njegov jugoslovanski kolega Lončar je pa vendarle neuvrščenim dal zeleno luč, da podprejo embargo (prepoved) na izvoz orožja v Jugoslavijo. Prav nič v skladu z ostrimi Bakerjevimi besedami bo resolucija prizadela le slabo oboroženo hrvaško vojsko, nič pa srbske oz. JA, o kateri britanski časopis The Independent poroča, da si je nakupila orožja in sanitetnega materiala za nekaj let.

DIPLOMACIJA ŠE VEDNO LE BESEDE

Sporazumi in podpisana premirja, katerim naseda celo evropska diplomacija, so namenjeni le temu, da se vojska okrepi in razmesti. V ponedeljek je od Beograda proti Šidu krenila nova kolona 200 vozil s 5000 vojaki in 20 najsodobnejšimi tanki. Isti dan so ministri zahodnoevropske unije sklenili, da pošljejo še več mirovnih opazovalcev, nadaljnje politične odločitve pa prepustijo lordu Carringtonu. V sklepih ni govora o sankcijah zoper Srbijo, o oboroženi intervenciji pa so le razpravljali, saj je zlasti Velika Britanija ostro proti. Pač pa se je za sankcije menda zavzel ameriški kongres po pogovorih z Mesićem, ki je bil v ZDA na zasebnem obisku. Zvezni podpredsednik, Črnogorec Kostič je spretno izkoristil Mesićevo odsotnost in za torek, 1. oktobra, sklical sejo predsedstva, ki jo je srbski del že dalj časa izsiljeval.

SLOVENIJA GRE V SAMOSTOJNOST

S strani Evrope pa je bila opozorjena tudi Slovenija, češ da naj ne hiti z osamosvojitvenimi prizadevanji po 7. oktobru, ko se izteče moratorij. Odločitev Slovenije s ponedeljkovega zasedanja razširjenega predsestva pa je jasna: v skladu z brionsko deklaracijo po 7. oktobru Slovenija gre svojo pot in je na mirovni konferenci v Haagu pripravljena sodelovati le kot samostojna država. Vlada je napovedala skorajšnjo zamenjavo jugoslovanskega dinarja za prehodni slovenski dinar (menjava naj ne bi bila 1:1, ampak ugodnejša za Slovenijo), ki bo sicer podcenjen glede na tujo valuto, kar pa naj bi dalo več možnosti zares pravemu slovenskemu denarju prihodnjo pomlad. Napovedana je tudi vzpostavitev 36 mejnih prehodov na meji s Hrvaško. V sredo, 2. oktobra, pa naj bi parlament razpravljal še o drugih tozadevnih dokumentih. Po Delovi anketi Slovenci 75% podpirajo dosledno pot v samostojnost po 7. oktobru, toda vajeni vsega hudega, so se v pričakovanju sprememb po novem mejniku postavili v vrste pred bankami, črna borza pa je na nove politične dogodke reagirala s poskokom nemške marke na 32 din.

AMERIŠKI PREDLOG

Ko bi se jugoslovanska kriza razpletla vsaj tako, kot si želi ameriški veleposlanik v Beogradu Zimmermann, Slovenija bi postala samostojna država, preostalih pet republik pa naj bi tvorilo zelo ohlapno konfederacijo z močno avtonomijo za Albance na Kosovu in Srbe na Hrvaškem. Dogodki in Armada gredo drugo pot; pa tudi legitimnih teženj jugoslovanskih narodov, ki so se odločili za samostojnost po vsem, kar se je zgodilo, ne bo lahko prisiliti v še eno Jugoslavijo.

Leon Marc

V večnost so odšli

Slovo od dr. Mateja Poštovana

Kot smo v prejšnji številki kratko poročali, je v nedeljo, 22. septembra, umrl v katinarski bolnišnici v Trstu ugledni javni delavec in časnikar dr. Matej Poštovan.

Pogreb je bil v sredo na pokopališču pri Sv. Ani. Obred je vodil bazovski župnik g. Marijan Živic, pred odprtim grobom pa je spregovoril deželni tajnik Slovenske skupnosti Ivo Jevnikar.

Že večer prej pa je bila v Peterlinovi dvorani v Trstu spominska seja, na kateri so se rajnika spomnili poklicni in politični sodelavci ter nasledniki. Vodil jo je tržaški pokrajinski tajnik SSk Miro Opelt, govorili pa so predsednik strankinega tržaškega pokrajinskega sveta prof. Zorko Harej, škofov vikar msgr. dr. Lojze Škerl, odgovorni za časnikarski odsek na Radiu Trst A Saša Rudolf in dolgoletni deželni svetovalec SSk dr. Drago Štoka.

Tržaški škofov vikar je na spominskem večeru dejal: *»Veliko lepega in spodbudnega smo slišali o pokojnem dr. Mateju Poštovanu. Veliko je pisal in govoril, veliko pa tudi naredil in zgradil. Za vse naj mu bo izrečena iskrena zahvala. Posebno pa za to: bil je kristjan, prepričan kristjan. In to je izpričal s svojimi spisi in življenjem. Tega ni skrival, a se z njim ni hvalil.*

Kot duhovnik bi rad poudaril še nekaj drugega. Bog mu je dal izredne sposobnosti, ali obdaril ga je tudi, če smem tako reči, z milostjo trpljenja. Prestal je bridke preizkušnje, dolga bolezen mu je vzela možnost za delo, a trpljenje je dalo njegovemu trudu, zavzetosti in delu božji blagoslov. Tudi za to naj sprejme našo zahvalo. Ohranili ga bomo v trajnem in hvaležnem spominu.«

Dr. Poštovanu, ki je bil dolga leta tudi naš sodelavec, je ob grobu govoril Ivo Jevnikar, a zaradi stiske s prostorom objavimo njegov govor v prihodnji številki. **(Ured.)**

Zadnje slovo od Pepce Srebernič

V Medani v Brdih so četrtek, 26. septembra, pokopali Pepco Srebernič. Pokojnica je bila dolgo let postrežnica na slovenskih šolah v Gorici in so jo zato poznali številni dijaki in profesorji kot vestno in delavno postrežnico. Po upokojitvi je živela v Gorici in bila živ člen naše slovenske cerkvene skupnosti. Zadnja leta se je je lotila neozdravljiva bolezen, kateri je podlegla pretekli teden. Pred smrtjo jo je brat Herman Srebernič, vzel k sebi v Solkan in je pri njem odšla k Bogu. Pokopali so jo v Medani, ker je tam bila rojena. Pri pogrebni maši je somaševalo 14 duhovnikov, nekateri tudi tostran državne meje. Somaševanje je vodil njen brat Herman, besede slovesa pa ji je spregovoril dr. Oskar Simčič, njen rojak iz Medane. Na koru je pel zbor, ki ga je na orgle spremljal Herman Srebernič, njen sorodnik. Naj počiva v miru med svojimi v Medani.

Pogrešali smo Antona Budina

Ko smo se na kvatrnico na Mirenskem Gradu srečavali z znanci in prijatelji pred cerkvijo, smo mnogi pogrešali starosto mirenskih pevcev, priljubljenega upokojenega mizarskega mojstra in kulturnega delavca Antona Budina. Čeprav je bil že v devetdesetem letu starosti, se je v začetku prejšnjega meseca v prijateljski družbi podal na krajšo turo v pogorje Vršiča, a je na stezi nesrečno padel in zaradi hudih notranjih poškodb še istega dne umrl v jeseniški bolnišnici. Pokojnik je bil velik ljubitelj slovenskih gora, zanimala ga je dobra knjiga, do zadnjega je sledil aktualnim dogodkom, tako da je bil pogovor z njim pravi užitek. Več desetletij je redno pel na domačem koru, sodeloval je tudi v prosvetnem pevskem zboru, zlasti v mladosti je igral na amaterskih odrih in se do zadnjega ukvarjal z recitacijo. S svojim izjemnim spominom in občutenim izvajanjem je pogosto obogatil z recitacijami razne proslave in družabnosti. Bil je živa kronika preteklosti Mirna od začetka tega stoletja dalje, osebno je poznal skladatelja Lojzeta Bratuža, s katerim je delal v goriški tovarni orgel Cecilia. Poznan je bil tudi v bližnjem zamejstvu, zlasti v Rupi in na Peči, kjer je bil povezan s sorodstvenimi vezmi, pogosto pa je zahajal tudi na kulturne prireditve v Gorico. Pogreb 10. avgusta letos je v resnici pokazal njegovo priljubljenost, saj je za njim nastala praznina, ki je ne občutijo le sorodniki, ampak vsi vaščani.

M.

+ s. M. Ljudmila Velan

V četrtek, 19. septembra 1991, smo se v kapeli šolskih sester pri sv. Ivanu z daritvijo sv. maše poslovili od s. Ljudmile.

Sestra Ljudmila (Zora) Velan se je rodila 25. junija 1903 na Velanovem griču pri Pazinu v osrednji Istri. Imela je brata dvojčka, ki ga je za več let preživela.

Kot mlado dekle se je izučila za šiviljo. Kot mnogo revnih istrskih deklet je tudi ona morala k tujim ljudem služit vsakdanji kruh. Prišla je v Trst h gospodarjem, ki so jo imeli zelo radi. Zvedela je za tomajske šolske sestre in se nepreklicno odločila, da odgovori Gospodu, ki jo je klical. Z nasveti ji je pomagal znani istrski duhovnik msgr. Božo Milanović, ki je vrsto let preživel v Trstu, tudi kot dušni pastir za slovenske vernike.

Po opravljenem gospodinjskem tečaju je stopila na pot uvajanja v redovno življenje: leta 1933 je pričela s postulatom in noviciatom, leta 1937 pa je položila večne zaobljube. Leta 1934 je bila poslana v Žabnice, kjer je učila dekleta in žene spretnosti šivanja, obenem pa je obiskovala in negovala bolnike. V težkih letih (1948-49) je skrbela za bolne internirance na Rabu, od leta 1949-51 je bila med begunskimi fanti v Grottamare. Od leta 1952 do leta 1968 je delovala v zavodu sv. Marte v Marijinem domu v ul. Risorta 3, kjer so sestre skrbele za brezposelna dekleta. Od tam so jo predstojnice izmenoma poslale v Žabnice in Belo peč. Leta 1975 je prišla v provincialni dom šolskih sester v Trstu in tu ostala do svoje smrti.

* * *

Počastitev dveh skladateljev

Slovenska prosvetna zveza v Celovcu je v soboto, 28. septembra, zvečer pripravila koncert v počastitev 200-letnice Mozartove smrti in 400-letnice Gallusa. Nastopajoči — predvsem Slovenski oktet — so navdušili številno občinstvo, med katerim sta bila tudi slovenski predsednik in minister za zdomce.

Slavnost so pripravili v nedeljo zvečer še v Št. Primožu.

Kamenčki

Če vidiš samo na eno oko

Tržaški slovenski dnevnik je na nedeljski proslavi ob odkritju spomenika A.M. Slomšku poleg kipa in množice videl in slišal samo predsednika Milana Kučana.

Tako je, če vidiš samo na eno oko in slišiš samo na eno uho.

(r+r)

TRST

Mladi SSk so zasedali

V ponedeljek, 23. septembra, se je v Nabrežini sestal deželni izvršni svet Mladinske sekcije Slovenske skupnosti. Prisotni so najprej analizirali trenutni politični položaj tako v naši deželi kot tudi v Sloveniji in na Hrvaškem.

Obravnavali so nato vsebino zakona o podporah kulturnim in umetniškim pobudam slovenske manjšine v Furlaniji-Julijski krajini. Izrazili so tudi priznanje deželnemu svetovalcu SSk za njegovo odločilno prizadevanje, usmerjeno k pripravi in odobritvi tega zakona. Veliko pozornost so namenili tudi položaju goriških dijakov v novih šolskih prostorih, ki na žalost lahko razpolagajo le s staro in neuporabno opremo.

Z zadovoljstvom so člani MsSSk sprejeli vest predsedstva CONFEMULIja o uradnem imenovanju Petra Rustja za koordinatorja Mladinske sekcije Urada za manj poznane jezike v Italiji.

Podružnica HPO v Trstu

Na trgu Libertà v tržaškem središču v bližini železniške postaje so slovesno odprli novo podružnico openske hranilnice. Svečanosti so se udeležili ugledni gostje, med katerimi velja omeniti ministra za prevoze Berninija, deželna odbornika Cruderja in Braido, župana Richettija, predsednika pokrajinske uprave Crozzolija, predsednika vsedržavne zveze kmečkih in obrtnih posojilnic Dalle Fabbriche, predsednika omenjene deželne zveze Verzegnassija in druge. Prostore je blagoslovil tržaški škof mons. Bellomi.

Openska hranilnica je tako kronala svoja dolgoletna prizadevanja in odprla podružnico v samem mestnem središču. Obenem so v prostorih hranilnice odprli tudi predstavništvo zavarovalnice Assimoco, ki deluje v okviru hranilnic in zadrug nasploh. **(mab)**

Gallusov koncert znova po naših cerkvah

Vsi se še spominjamo izrednega nastopa združenih pevskih zborov s Tržaškega z Gallusovimi moteti v stolnici sv. Justa in v goriški stolnici. Že takrat so obljubili, da bodo jeseni koncert ponovili po drugih cerkvah. Sedaj bo obljuba postala resničnost. Nastopili bodo: v soboto, 5. oktobra, ob 18. uri v baziliki na Sv. Gori; v ljubljanski stolnici v soboto, 12. oktobra, ob 19.30; v Celovcu naslednji dan; v nedeljo, 13. oktobra, v mestni cerkvi Št. Ilj ob 14.30. V načrtu imajo še nastop v koprski stolnici enkrat pozneje.

Pomoč Hrvaški

Slovenska Vincencijeva konferenca iz Trsta sporoča, da je te dni oddala Caritasu tržaške škofije nadaljnjo vsoto 1.500.000 lir za pomoč beguncem in otrokom na Hrvaškem. Od tega je 500.000 lir zbral krožek Slovenske Vincencijeve konference iz Sv. Križa, ostalo pa so izročili darovalci v trgovini Fortunato v ulici Paganini v Trstu, kjer se nabirka še nadaljuje.

Vsem dosedanjim darovalcem iskrena hvala!

Čestitke

V soboto, 5. oktobra, bosta praznovala zlato poroko Iva in Miro Ščuka. Ob veselem jubileju jima iskreno čestitajo in želijo še dolgo vrsto let srečnega skupnega življenja.

prijatelji iz Rojana

Vremski Britof

V nedejo, 22. septembra, je bila pred priljubljeno in starodavno Marijino božjepotno cerkvijo pri Vremskem Britofu slovesna blagoslovitev novega cerkvenega zvona. Tako sta odslej oba cerkvena turna opremljena vsak s svojim lepo donečim zvonom, ki bosta — kot je dejal v govoru dekan Ravbar — življenje domačinov spremljala od zibelke do groba.

K blagoslovitvi, kateri je sledila sv. maša, se je zbralo lepo število vernikov iz vseh Brkinov in bližnje okolice, pa tudi iz Trsta je bilo nekaj obiskovalcev in pevcev. Bogoslužje je vodil koprski dekan Bojan Ravbar ob sodelovanju domačega župnika Milana Prelca. Med govorom se je g. Ravbar še posebno zaustavil ob tragičnih dogodkih na Hrvaškem. Pel je cerkveni zbor iz Rodika pod vodstvom Edija Raceta.

Pomembnost dogodka je še povzdignila prisotnost predsednika slovenske vlade Lojzeta Peterleta ter ministra za kulturo Andreja Capudra. Oba sta spregovorila nekaj prisrčnih priložnostnih besed, s katerimi sta zaželela, naj bi novi zvon Slovencem naznanjal veselejše ter mirnejše čase.

Po končani sv. maši so se verniki zadržali pred cerkvijo in v župnišču.

Naša uprava je odprta vsak dan, razen ob sobotah in praznikih, od 9. ure do 12.30.

Potovanje v Rusijo in Ukrajino

Moskva

V četrtek, 25. julija, smo vstali že ob petih zjutraj, da smo lahko prišli do letališča, odkoder smo odleteli proti Moskvi in tja dospeli na letališče Šeremetjevo 2, okrog devete ure zjutraj. Na letališču nas je čakala vodička Maša, ki nas je spremljala ves čas našega bivanja v prestolnici ruske federacije.

Moskva nas je sprejela z dežjem in oblačnim vremenom. Iz severnega mestnega predela smo se z avtobusom napotili na južni predel, kjer je bil naš hotel Kosmos. Mesto se nam je pokazalo kot zveriženo v kaotičnem prometu, kjer ne manjka starih avtomobilov, zarjavelih avtobusov in kamionov; prvi vtis ni bil nič kaj prijazen, morda tudi zaradi slabega vremena. V hotelu so nam nudili zajtrk, nakar smo odšli na ogled mesta. Naš hotel je bil blizu razstavišča za vesoljske polete in metroja, podzemne železnice, ki povezuje celotno mesto. V dežju smo si ogledali Rdeči trg in menjavo straže pred Leninovim mavzolejem.

Cerkev blaženega Vasilija pred Kremljem

Rdeči trg je najstarejši v Moskvi, od 15. stoletja dalje je bil tu trg in sejmišče, okoli trga so začeli graditi lepa poslopja, car Ivan Grozni je dal v zahvalo za zmago nad kazanskimi Tatari zgraditi veličastno votivno cerkev (leta 1552), ki je nekako tudi danes simbol mesta. Tej cerkvi so pozneje prizidali še stranske kapele z mnogobarvnimi kupolami in v eni izmed teh kapel so pokopali mističnega »norca« blaženega Vasilija, po katerem se cerkev tudi imenuje. Zaradi teh arhitekturnih lepot so trg imenovali Lepi trg - Krasnaja ploščad; pozneje zaradi sprememb v jeziku je pridevnik krasnij pomenil rdeč, zato Rdeči trg. Prvi ogled zaradi dežja nas ni prevzel, pač pa pozneje v naslednjih dneh smo imeli priložnost, da smo ga občudovali v soncu, zvečer in ponoči.

Popoldne nas je zgovorna vodička Maša vodila na ogled samostana Novodeviči, (tj. samostan nevest ali devic iz evangelijske prilike o modrih devicah). Leži na bregu reke Moskova, po kateri je mesto dobilo ime, na zahodnem mestnem predelu. V ruski zgodovini je imel samostan posebno vlogo. Glavna cerkev je posvečena Smolenski Materi božji s čudovitim baročnim in zlatim ikonostasom. Sedaj je muzej. V tej cerkvi je bil kronan car Boris Godunov, več caric je tu preživelo žalostna obdobja svojega življenja. Pri cerkvi je tudi znamenito pokopališče, kjer so pokopani Čehov, Gogolj, Majakovski, Prokopijev in drugi pisatelji ter umetniki. V zaprtem delu pokopališča so pred leti pokopali Hruščova in njegovo ženo ter Gorbačovovo mater. Vodička je povedala, da se verni ljudje jezijo, ker na nekdanjih samostanskih pokopališčih pokopujejo vidnejše člane partijskih družin.

(nadaljevanje)

Post v gledanju televizije

Milanski nadškof kardinal Carlo Maria Martini je vernikom svoje škofije priporočil, da si od časa do časa določijo dan, ko ne bodo gledali televizije. Na tak dan naj bi bolj gojili medsebojni pogovor v družini. Kardinal je zaskrbljen, ker stalno gledanje televizije ovira komunikacijo in razgovor v družini.

GORICA

Zamenjava župnikov pri Sv. Ignaciju

Župnijo sv. Ignacija v Gorici je zapustil dosedanji župnik msgr. Silvano Cocolin. Župnijo je vodil 9 let. V nedeljo, 29. septembra, se je od vernikov poslovil med mašo dopoldne, istočasno se je vernikom predstavil novi župnik don Lucio Comellato. Maši je prisostvoval nadškof A.V. Bommarco, ki je novega župnika ustoličil. Don Comellato je bil do sedaj župnik pri sv. Nikolaju v Tržiču.

Msgr. Silvano Cocolin je zelo umirjena oseba, ki je vedno cenil in spoštoval vse vernike, tudi slovenske. Ob odhodu se mu iskreno zahvaljujemo za ves trud v župniji in mu želimo na odgovornem mestu generalnega vikarja veliko modrosti v prid cele škofije, novemu župniku don Comellatu pa prijazna dobrodošlica v trdnem upanju, da bo enakovredno upošteval vse vernike v tej stari mestni župniji.

Delegacija SSO obiskala goriškega prefekta

Prejšnji teden je delegacija Sveta slovenskih organizacij, v kateri sta bila predsednik Marija Ferletič in podpredsednik dr. Damjan Paulin, obiskala novega goriškega prefekta in ga seznanila s celotno problematiko slovenske narodne skupnosti v deželi Furlaniji-Julijski krajini. V daljšem pogovoru sta predstavnika SSO opozorila na številna še nerešena vprašanja in zahtevala večjo aktivnost Italije v procesu priznanja samostojne republike Slovenije.

Telefonotre v Gorici

Telefonotre je pobuda, ki skuša preko telefonskega klica nuditi starejšemu človeku pomoč in razumevanje. Nastala je v okviru MO.V.I. (Movimento di volontariato Italiano). Poklicati je treba telefonsko številko 535252, ki nudi: odgovore na vprašanja, informacije, nasvete in možnost razgovora, in to od 1. oktobra 1991 vsak dan od 18. do 20. ure.

Gotovo potrebuje veliko število starejših ljudi razne informacije in konkretne odgovore. Predvsem pa si starejši človek želi nekoga, ki bi ga poslušal in mu nudil pomoč, čeprav je ta pomoč omejena. Kdor bo klical Telefonotre, bo govoril z osebo, ki mu bo ljubeznivo in pametno, vendar v mejah zmogljivosti, pomagala. Klic se bo ponovil v primeru, ko mora »telefonist« zbrati informacije, da povpraševalcu lahko izčrpno odgovori.

Mo. V.I. je stopil v stik z različnimi kvalificiranimi osebami, ki so razpoložljive za posvetovanje. Skuša pa tudi vzpostaviti stik med Telefonotre in raznimi družbenimi, civilnimi in verskimi organizacijami.

Seja SDGZ - Gorica

Predsednik Nanut poroča o opravljenem delu v poletnem času. Zaradi jugoslovanske oz. slovenske krize je bilo delovanje SDGZ (Slov. deželnega gospodarskega združenja) zelo intenzivno. Združenje je aktivno sodelovalo s konkretnimi predlogi na vseh sestankih, ki jih je organizirala goriška Trgovinska zbornica. Posebno pomembno je dejstvo, da je SDGZ sopodpisnik dogovora med sindikalnimi zastopstvi delavcev in delodajalcev o mobilnosti in prekvalifikaciji delovne sile vsled jugoslovanske krize.

Zlatomašnik Jože Peterlin

Med letošnjimi zlatomašniki je tudi salezijanec Jože Peterlin; poznamo ga tako na Tržaškem kot na Goriškem, ker je bil po vojni eno leto za prefekta v Alojzijevišču v Gorici ter nad deset let na Občinah in v Bazovici.

Zlatomašnik ima razgibano življenje. Doma iz Velikih Lašč na Dolenjskem je stopil k salezijancem in po mašniškem posvečenju (29.6. 1941) odšel v Italijo v Chieri in Turin. Po vojni se je znašel v Gorici v Alojzijevišču. Leta 1949 je odšel v Argentino v Patagonijo, prav na jugu te dežele, in tam ostal do leta 1962, ko je prišel domov na obisk. Toda Slovenija ga ni hotela, zato je prišel na Občine v Marijanišče in Bazovico ter tu živel in delal 10 let. Med tem so se razmere v Sloveniji omilile in se je lahko vrnil domov. Služboval je v raznih salezijanskih župnijah ter prišel tudi v Ankaran. Pred nekaj leti so ga premestili v Bučko na Dolenjskem. Tu je obhajal zlato mašo v krogu svojih sobratov.

Zlatomašnik Jože Peterlin

Čudno naključje: Ko se je pripravljal na novo mašo, so nemška letala uničevala ljubljansko letališče, ko je obhajal zlato mašo, so pa letala jugoslovanske armade bombardirala ljubljansko letališče.

Gospodu zlatomašniku, ki je precej svojih mašniških let preživel tudi z nami zamejci, naša zahvala in iskrene čestitke.

Pozdrav Podgore odhajajočemu don Mauru in sprejem novega župnijskega upravitelja

V nedeljo, 15. septembra, se je podgorska skupnost z ganjenostjo poslovila od svojega župnika don Maura Bellettija, ki bo svojo pastoralno pot nadaljeval v Moši. K skupni sv. maši so množično pristopili bodisi slovenski kot italijanski verniki, da bi se Bogu zahvalili, ker je mednje poslal don Maura, ki je v sedmih letih svoje prisotnosti v vasi napravil veliko dobrega za Podgoro s svojim toplim človeškim dostopom do vere, pa tudi do materialnih problemov vsakdanjega življenja. Slovenskiverniki so don Mauru še posebno hvaležni, ker se je s potrpežljivostjo in dobro voljo naučil našega jezika in s tem omogočil, da se je slovenska molitev še vedno čula v tej cerkvi pod Kalvarijo.

Ob koncu Sv. maše sta v imenu cele vaške skupnosti spregovorila člana Župnijskega pastoralnega sveta ter v italijanščini in slovenščini opisala potek teh sedmih let duhovnega delovanja odhajajočega župnika. Don Mauro je svojo pozornost posvečal tako odraslim kot otrokom in mladini. Prvim je namreč namenil posebno tedensko uro kateheze in jih spodbujal k aktivnejšemu pristopu k liturgiji, druge pa je vzgajal k prijateljstvu in sožitju ter jih letno spremljal na letovanje v hribih skupaj s pevmsko župnijo. Rad se je srečeval z zaročenci in novoporočenimi, pri srcu pa mu je zlasti bila usoda starejših ljudi, bolnikov in sploh vseh pomoči potrebnih. Obudil je nekatere stare vaške tradicije, kot npr. župnijsko romanje na Sveto Goro inkrižev pot na Kalvarijo. S ponatisom Staničeve knjige o Podgori pa je prebudil vaško zgodovinsko zavest. Veliko je skrbel tudi za lepšavo podgorske cerkve, predvsem z umetniškim kipom Matere božje, popravilom tlaka in prebarvanjem cerkvenih klopi. Hvaležni Podgorci so nato ob koncu govorov don Mauru poklonili darilo v spomin na skupaj preživela leta.

Teden dni kasneje, t.j. 22. septembra, pa je bil v Podgori zopet skupen praznik. Tokrat je namreč vaška skupnost s preprosto, toda od srca iskreno slovesnostjo sprejela v svojo sredo novega župnijskega upravitelja Karla Bolčino. Med sv. mašo so se verniki zahvalili Bogu, ker je Podgori namenil mladega, moči polnega duhovnika, ki bo v slovenščini in italijanščini širil Kristusov nauk. Župniku Karlu želijo Podgorci, da bi z božjo pomočjo lahko vestno in v dušnem miru opravljal svoje poslanstvo; od njega pa si pričakujejo predvsem to, da bi pomagal Podgori postati ena sama družina v veri, v kateri medsebojna razlikovanja ne smejo ločevati. Novi župnijski upravitelj je svoje farane lepo pozdravil in jim zagotovil, da se bo prizadeval za uresničitev navedenih ciljev, hkrati pa poudaril, da bo za to potreboval pomoč vseh vaščanov. Po končani sv. maši so podgorski verniki povabili g. Karla na malo zakusko, ki jim je bila dragocena prilika, da so novega duhovnika bolje spoznali in že takoj vzpostavili prijateljski odnos.

D.F.

obvestila

Apostolstvo Sv. Cirila in Metoda iz Trsta obvešča svoje člane, da bo imelo mesečno mašo za edinost v ponedeljek, 7. oktobra, v ulici Risorta 3, ob 17. uri.

Lepo vabljeni, saj bomo gledali tudi diapozitive.

Društvo slovenskih izobražencev v Trstu začenja, 7. oktobra, novo sezono ponedeljkovih večerov. Ob tej priložnosti bo v Peterlinovi dvorani Slovenske prosvete v ulici Donizetti, 3 razstava umetniške obrti v liturgiji, ki jo je pod naslovom »Podoba nevidnega« pripravila Silva Bogatec. Uvodno misel bo povedal tržaški škof msgr. Bellomi. Začetek ob 20.30.

V Kočevskem Rogu bo v nedeljo, 6. oktobra, obletna maša in spominska slovesnost za pobitimi domobranci, in sicer ob 11. uri pod Krenom. Slovesnost vodi nadškof A. Šuštar. Ta slovesnost bi morala biti prvo nedeljo v juliju, a so jo morali odložiti zaradi tedanjih razmer v Sloveniji.

Maše za pobite domobrance in druge žrtve bratomornega pokola so imeli v nedeljo, 29. septembra, v Barovnici, ob Krimski jami, v Šiški pa pri Brezarjevem breznu pod Toškim čelom.

Rožnovenska procesija bo v nedeljo, 6. oktobra, v Podgori. Ob 14.30 molitev rožnega venca, ob 15. uri procesija z Marijinim kipom po vasi, po procesiji blagoslov z Najsvetejšim.

Za pravne nasvete bo na pobudo SGZ vsak prvi ponedeljek v mesecu na razpolago dr. Samo Sancin od 15. ure dalje, in sicer na sedežu ulica Roma, 20, III. nadstropje.

»Slovenski obračun s samim seboj«

Slovenski Radio Trst A je za zadnje trimesečje pripravil zanimiv pomenski ciklus z naslovom »Slovenski obračun s samim seboj«. Avtor obširnega projekta je pisec Janez Povše, ki je podnaslovil dramatizirane oddaje z mislijo, da gre »za iskanje naše posebnosti s pomočjo dramskih zapisov od Cankarja do Jančarja«. Štiri osebe se danes sprašujejo, kakšen je pravzaprav slovenski narodnostni značaj, in iščejo odgovore v najrazličnejših smereh: kaj je z domnevno slovensko uslužnostjo; kaj z oboževanjem narodovih svetinj; smo Slovenci res preveč pasivni in občutljivi, obremenjeni s slabištvom, nas bolj kot druge pesti zavist; kako doživljamo vojno, kako oblast, premoremo humor in v kakšni meri; se bojimo oblasti; je bogata naša zasebnost, še doživljamo hrepenenje; kako je z generacijskim konfliktom, z našo vero, z opredelitvijo do takšne ali drugačne politike; so izredni posamezniki še vedno »tujci« v naši sredini itd. Je naš značaj takšen, kot ga slikajo starodavna splošna mnenja, ali se tudi Slovenci spreminjamo, posebno v najnovejših časih, ki so predrugačili svet. Odlomki so vzeti iz številnih slovenskih novejših avtorjev, v seznamu pa pogrešamo Borisa Pahorja.

Projekt »Slovenski obračun s samim seboj« želi biti ustrezen prispevek novemu času, v katerega tudi Slovenci stopamo z nemara drugačno resničnostjo in mnenjem o nas samih. Prva oddaja bo v soboto, 5. oktobra, ob 18. uri.

V Štandrežu tečaj baleta in ritmike

Športno društvo »Velox« in prosvetno društvo »Štandrež« prirejata tečaj baleta in ritmike, ki se bo vršil ob sredah od 16. do 18. ure v občinski telovadnici v Štandrežu. Začetek v sredo, 16. oktobra. Tečaj bosta vodili prof. Nataša Sirk in Kristina Marušič. Zainteresirani (od 5. leta dalje) naj se prijavijo pri Anici Pavio ali pri Kristini Marušič.

DAROVI

Za slovensko Karitas: Štubelj Sonja, Tanja in Pavel darujejo ob zlati poroki Ive in Mirota Ščuka 50.000; v počastitev istih daruje Danica Novak 100.000 lir.

Za Hrvaško: Aurora Radovič, Nabrežina 50.000 lir.

Za slovensko Karitas v Kopru šolske sestre, Boršt 25.000 lir.

Za Semenišče v Vipavi šolske sestre Boršt 25.000 lir.

Za slovenske misijonarje šolske sestre Boršt 25.000; V.E. 20.000; Š.T. 50.000; Ana Furlan 50.000; Štefka Lukežič 25.000; Zora Turk 20.000; Dragica 10.000 lir.

Za lačne: Justina Vatta Negode 25.000:

Za Sv. Goro: V zahvalo N.N. Gorica 100.000 lir.

Za cerkev sv. Ivana-Gorica: Bruna Petruša namesto cvetja na grob Pepce Srebernič 50.000 lir.

Za Katoliški glas: N.N. Trst 20.000 lir.

Za Zavod sv. Družine in za Goriške skavte daruje Irena Vetrih Bertolini v spomin na prijatelja Ivota Komjanca po 50.000 lir.

V spomin na botra dr. Mateja Poštovana daruje družina Ehrlich iz Žabnic 200.000 lir za posege Caritasa v njegovi rodni Gornji Radgoni.

Za slovenske misijonarje: H.S. 50.000.

Za Hrvaško: Slovenski verniki v stolnici 1.195.000; Sestre čud. svetinje 2.000.000.

Vsem podpornikom našega lista in drugim darovalcem Bog povrni, rajnim pa daj večni pokoj!

radio

Spored od 6. do 12. oktobra 1991

Nedelja: 9.00 Sv. maša iz župnijske cerkve v Rojanu. 9.45 Pregled slovenskega tiska v Italiji. 10.00 Mladinski oder. Branko Hofman: »Ringo potepuh.« 2. del. 11.45 Vera in naš čas. 12.00 Državne meje in družinske usode. 14.10 Janez Povše: Slovenski obračun s samim seboj.

Ponedeljek: 8.10 »Nema« stoletja - pot v slovensko romantiko (ponovitev). 11.30 Ivan Tavčar: »Cvetje v jeseni«. 12.20 Slovenska lahka glasba. 12.40 Cecilijanka 1990: mešani zbor Pevskega društva v Selah na Koroškem. 14.10 Otroški kotiček: »Možiček Kopitjaček«. 16.00 Mi in glasba: pianista Larisa Dedova in Mihail Volhok. 17.10 Jože Plečnik, slovenski svetovni arhitekt.

Torek: 11.30 Ivan Tavčar: »Cvetje v jeseni«. 12.20 Slovenska lahka glasba. 12.40 Cecilijanka 1990: dekliški zbor Devin. 14.10 Aktualnosti. 17.00 Poročila in kulturna kronika. 17.10 Dopisnice z najbližjega vzhoda.

Sreda: 8.10 Narodnostni trenutek Slovencev v Italiji (ponovitev). 11.30 Ivan Tavčar: »Cvetje v jeseni«. 12.00 Zdrava prehrana in gastronomija. 12.20 Slovenska lahka glasba. 12.40 Cecilijanka 1990: mešani zbor Lojze Bratuž iz Gorice. 13.25 Na goriškem valu (1. del). 14.10 Na goriškem valu (2. del). 15.50 Slovenski solisti v Mozartovih skladbah: tenorist Anton Dermota. 17.10 Jugoslavija po letu '45.

Četrtek: 8.10 Slovenski vojaki v 1. svetovni vojni. 11.30 Ivan Tavčar: »Cvetje v jeseni«. 12.40 Cecilijanka 1990: mešani zbor Rupa-Peč. 15.00 Spomini Henrika Tume. 15.50 Slovenski solisti v Mozartovih skladbah: tenorist Anton Dermota. 17.10 Četrtkova srečanja.

Petek: 8.10 Halo, dober dan! Tu 362875. 11.30 Ivan Tavčar: »Cvetje v jeseni«. 12.00 Prvine Sredozemlja pri primorskih pesnikih in pisateljih. 12.40 Cecilijanka 1990: pevska skupina Števerjan. 14.10 Otroški kotiček: »Kje je pristalo letalo?«. 14.30 Krajevne stvarnosti: Od Milj do Devina. 16.00 Mi in glasba. Antologija slovenske glasbe. Trio Lorenz. 17.10 Kulturni dogodki.

Sobota: 9.00 Slovenska lahka glasba. 9.30 Zdravniški nasveti. 10.10 Koncert v Cankarjevem domu v Ljubljani. Simfonični orkester RTV Slovenija. 11.40 Ivan Tavčar: »Cvetje v jeseni«. 12.00 Krajevne stvarnosti: Rezija in Kanalska dolina. 12.40 Cecilijanka 1990: moški zbor Štmaver. 14.10 Krajevne stvarnosti: Nediški zvon. 16.00 Nagrajenci letošnjega prvega tekmovanja za flavto v Čedadu. 18.00 Janez Povše: Slovenski obračun s samim seboj.

Slovensko stalno gledališče obvešča

Dosedanji abonenti lahko obnovijo abonma do petka, 4. oktobra, od 10. do 14. ure pri blagajni Kulturnega doma, ul. Petronio 4, telefon 734265.

Vpisovanje novih abonentov od sobote, 5. oktobra, dalje.

KATOLIŠKI GLAS

Tednik

List je nastal po združitvi goriškega tednika »Slovenski Primorec« in tržaškega »Teden«. Prva številka »Katoliškega glasa« je izšla 2. februarja 1949.

Uredništvo in uprava: Riva Piazzutta, 18 - 34170 Gorica - Tel. 0481/533177 - Fax 533177 poštni tekoči račun: 11234499

Poduredništvo: Vicolo delle Rose, 7 - 34135 Trst - Tel. 040/414646

Registriran na goriškem sodišču pod št. 5 dne 28.01.1949

Odgovorni urednik: msgr. Franc Močnik

Poštn. plačana v gotovini - skupina II/70%

Dovoljenje pokr. poštne uprave iz Gorice

Izdaja: KTD Katoliško tiskovno društvo

Società Tipografica Cattolica srl

Riva Piazzutta, 18 - Gorizia - P.I. 00054100318

Tiska: Tiskarna Budin v Gorici

Cena posamezne številke: 1000 lir

Letna naročnina: Italija 45.000
inozemstvo 70.000
zračna pošta 95.000

Oglasi: za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski oglasi in osmrtnice 500 lir, k temu dodati 19% IVA